

**UCHWAŁA NR LII/392/2023
RADY GMINY WYDMINY**

z dnia 30 sierpnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej dla Gminy Wydminy na lata 2023 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535) Rada Gminy Wydminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Wydminy na lata 2023 - 2026, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Realizację programu powierza się Wójtowi Gminy Wydminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 22 wrzesień 2023 rok.

Przewodniczący Rady Gminy

**Waldemar
Antoni Samborski**

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE WYDMINY
NA LATA 2023-2026***

Wydminy 2023r.

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na szacunku, miłości i zrozumieniu. Kiedy zawodzi system rodzinny, następuje dezorganizacja. Rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi, a także z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii negatywnych działań o dużej szkodliwości społecznej.

Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, mediach społecznościowych. Główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniej mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk m. in.: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem, zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą domową wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Zjawisko przemocy domowej ze względu na swoją złożoność, wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy. W Gminie Wydminy, konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy domowej jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii

negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja szerokiego, dobrze zorganizowanego zaplanowanego na kilka lat programu.

Niniejszy program został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wydminach we współpracy z przedstawicielami Zespołu Interdyscyplinarnego.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 2009 r. Nr 114 poz. 946).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.)
- Uchwała Nr LI/384/2023 Rady Gminy Wydminy z dnia 29 czerwca 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Wydminach

Zgodnie z zapisem w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535) do zadań własnych gminy należy:

- w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:
 - 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
 - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
 - zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
 - tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wydminy na lata 2023-2026 wpisuje się w kierunki działań innych ważnych dokumentów

strategicznych, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

W literaturze tematu wymieniane są cztery terminy najczęściej używane w odniesieniu do aktów przemocy: „agresja” (aggression), „przemoc” (violence), „przymus” oraz „przemoc o charakterze przestępczym” (criminal violence).

Przemoc domowa, należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdy moralne,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Osoba doznająca przemocy, należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Osoba stosująca przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemoc domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Przez osobę doznającą przemoc domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemoc domowej.

Świadek przemoc domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemoc domowej lub widziała akt przemoc domowej.

Przemoc domowa jest zjawiskiem nieakceptowalnym, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

Formy przemoc:

Przemoc fizyczna - np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielenie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna - np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, bytowych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy opisała cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU I CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Cele programu

Główny cel programu:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Wydminy

Uzasadnienie: Program ma przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej dlatego też istotne jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców gminy Wydminy.
2. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i terapię, udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych na rzecz zapobiegania przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osoby stosującej przemoc domową.

2. Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do obszarów:

- ➔ profilaktyka – zapobieganie przemocy poprzez promowanie wartości prorodzinnych, właściwych modeli wychowawczych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kierowanie na mediacje rodzinne;
- ➔ edukacja – przekazywanie wiedzy na temat przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy;
- ➔ wspieranie – udzielanie szeroko rozumianego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, w tym: udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz zapewnienie schronienia;
- ➔ interwencja – działania polegające na przerwaniu kręgu przemocy, ochronie osób doznających przemocy domowej oraz świadków przemocy, izolacja i oddziaływania korekcyjno-edukacyjne na osoby stosujące przemoc domową;

3. Odbiorcy działań

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wydminy na lata 2023-2026 skierowany jest do:

- osób doznających przemocy domowej
- osób stosujących przemoc domową;

- świadków przemocy domowej;
- instytucji zajmujących się pomocą rodzinie, pracujących na rzecz dziecka i rodziny;
- organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych;
- społeczności lokalnych.

IV. DIAGNOZA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY WYDMINY

1. Skala zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Wydminy

Przemoc domowa jest trudnym problemem rodziny, osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy domowej towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem, się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy domowej poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych.

Według komunikatu z badań Centrum Badań Opinii Społecznej Nr.48/2019r., co dwunasty badany (8%) deklaruje, że zdarzyło mu się uderzyć partnera/partnerkę podczas kłótni, przy czym najczęściej ankietowani mówili o pojedynczych zdarzeniach. Analizując wyniki w podziale na płeć, zauważyć można, że kobiety częściej niż mężczyźni przyznają, że zdarzyło im się uderzyć partnera (12% wobec 5%). Zaznaczyć jednak należy, że ze statystyk policyjnych wynika, że liczba kobiet – osób doznających przemocy domowej jest wielokrotnie większa niż mężczyzn, a wśród osób stosujących przemoc domową z kolei wyraźnie przeważają mężczyźni. Mężczyźni częściej niż kobiety deklarują, że są wyzywani, obrażani, padają ofiarą gróźb i szantaży, a także nieco częściej skarżą się na ograniczanie kontaktów z rodziną i znajomymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2022 roku teren gminy Wydminy (według danych rejestru mieszkańców gminy Wydminy) zamieszkiwało 6012 osób (w tym 3020 mężczyzn i 2992 kobiety). W porównaniu do roku 2021 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 82 osoby. Największym skupiskiem ludności jest miejscowość Wydminy, którą na koniec 2022 roku zamieszkiwało 2148 osób.

Dane zgromadzone i udostępniane przez Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku pokazują, że na koniec grudnia 2022 r., gminę Wydminy zamieszkiwały 202 osoby zarejestrowane jako bezrobotne, w tym z prawem do zasiłku 28 osób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych

bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie, zasobu siły roboczej danej populacji. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wydminy 268 osób dojeżdża do pracy do innych gmin, a 54 pracujących dojeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo dojeżdżających do innych gmin wynosi 214. Aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wydminy 28,4% pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 23,4 % w przemyśle i budownictwie, a 15,1 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,8 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Według stanu na koniec grudnia 2022 r. w powiecie giżyckim zarejestrowanych było 1468 bezrobotnych, w tym 791 kobiet. Liczba bezrobotnych zwiększyła się o 2,8% .

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wydminach w roku 2022r., korzystało ogółem: 436 rodzin (w tym 891 osób w rodzinach).

Analiza rodzin objętych najczęstszą pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wydminach w 2022r., powód przyznania pomocy:

- ubóstwo: 152 rodziny
- bezrobocie: 127 rodzin
- niepełnosprawność: 26 rodzin
- inne formy pomocy tj.: długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych: 65 rodzin

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535), w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej tut. Ośrodek podejmuje działania wdrożenia procedury „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i innych służb pomocowych.

Od stycznia do końca grudnia 2022r., wszczęto 13 razy procedurę „Niebieskiej Karty”, tym samym 4 razy zebrał się Gminny Zespół Interdyscyplinarny celem oceny okresowej sytuacji i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy domowej, jak również osobom które ją stosują.

W związku z podjętymi działaniami w 2022 roku członkowie grupy roboczej spotkali się około 90 razy. Zamknięto procedurę „Niebieskiej Karty” prowadzonych od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku w 10 rodzinach.

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w roku 2022r.

	Podmiot wszczynający procedurę	Data wypełnienia „NK – A”	Data przekazania „NK – A” do Przew. ZI	Data przekazania „NK – A” członkom GR	Data wypełnienia „NK – C”	Data wypełnienia „NK - D”	Data zakończenia
1/182	POLICJA GIŻYCKO	01.02.2022	04.02.2022	08.02.2022	24.02.2022 x 3	brak	21.12.2022
2/183	OŚWIATA ELK	22.02.2022	24.02.2022	28.02.2022	brak	brak	Przekazane ZI Elk 10.03.2022
3/184	POLICJA GIŻYCKO	09.03.2022	11.03.2022	14.03.2022	05.04.2022	brak	kontynuacja
4/185	POLICJA GIŻYCKO	28.03.2022	31.03.2022	31.03.2022	15.04.2022	brak	03.06.2022
5/186	POLICJA GIŻYCKO	01.04.2022	05.04.2022	08.04.2022	29.04.2022	brak	27.09.2022
6/187	ZSO WYDMINY	13.04.2022	15.04.2022	20.04.2022	10.05.2022	10.05.2022	20.11.2022
7/188	POLICJA GIŻYCKO	24.04.2022	28.04.2022	29.04.2022	19.05.2022	brak	23.08.2022
8/189	POLICJA GIŻYCKO	20.06.2022	23.06.2022	23.06.2022	05.07.2022	15.07.2022	20.11.2022
9/190	POLICJA GIŻYCKO	01.07.2022	04.07.2022	05.04.2022	15.07.2022	brak	kontynuacja
10/191	POLICJA WYDMINY	19.07.2022	25.07.2022	27.07.2022	04.08.2022	04.08.2022	kontynuacja
11/192	POLICJA GIŻYCKO	07.09.2022	13.09.2022	14.09.2022	23.09.2022	23.09.2022	20.11.2022

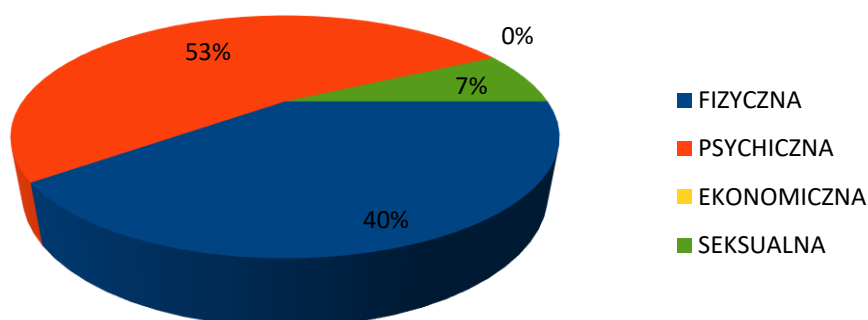
12/193	POLICJA GIŻYCK O	22.10.2022	26.10.2022	31.10.2022	09.11.2022	09.11.2022	kontynuacja
13/194	POLICJA GIŻYCK O	02.12.2022	09.12.2022	13.12.2022	09.01.2023	brak	kontynuacja

Źródło: dane GOPS, opracowanie własne źródłem pomocnym do utworzenia programu są dokumenty, sprawozdania gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wydminach.

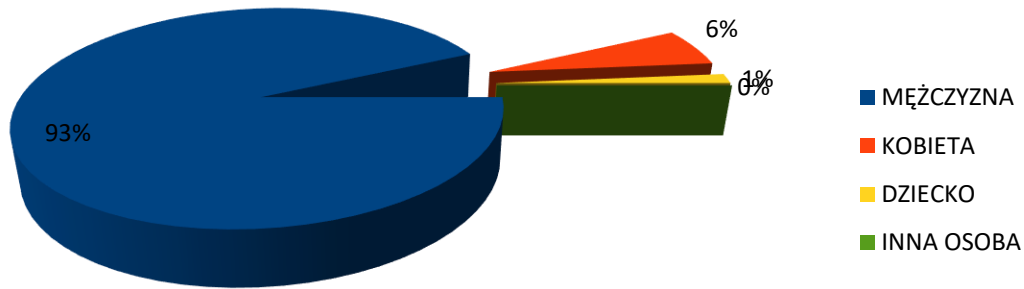
Jak wynika z tabeli procedurę Niebieskiej Karty najczęściej sporządzała Policja, gdyż to ona jest jedną z pierwszych instytucji podejmującą interwencję w rodzinie i wszczynającą procedurę. Następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływał grupy robocze. Grupy robocze w 2022 roku podczas rozeznawania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” podejmowały szereg działań m. in. motywowanie do podjęcia współpracy ze specjalistami w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przemocy, motywowanie do podjęcia terapii małżeńskiej lub rodzinnej, występowały z wnioskiem do Sądu w celu rozeznania sytuacji przez kuratora, przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, monitorowanie rodziny przez dzielnicowego, pracownika socjalnego oraz osoby pracujące w ochronie zdrowia, a także pedagogów szkolnych jeżeli wymagała tego sytuacja, kierowały wnioski w stosunku do osób, które nadużywały alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowały osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Praca Zespołu przyczyniła się do odizolowania osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc w 2 przypadkach. Natomiast w 8 przypadkach złożono zawiadomienie do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną z art. 207 § 1 KK. Zamknięto wszczętą procedurę NK w 10 przypadkach, ze względu na ustanie przemocy bądź zmianę funkcjonowania rodziny. Na 31.12.2022 kontynuowana była procedura „Niebieskiej Karty” w 6 przypadkach.

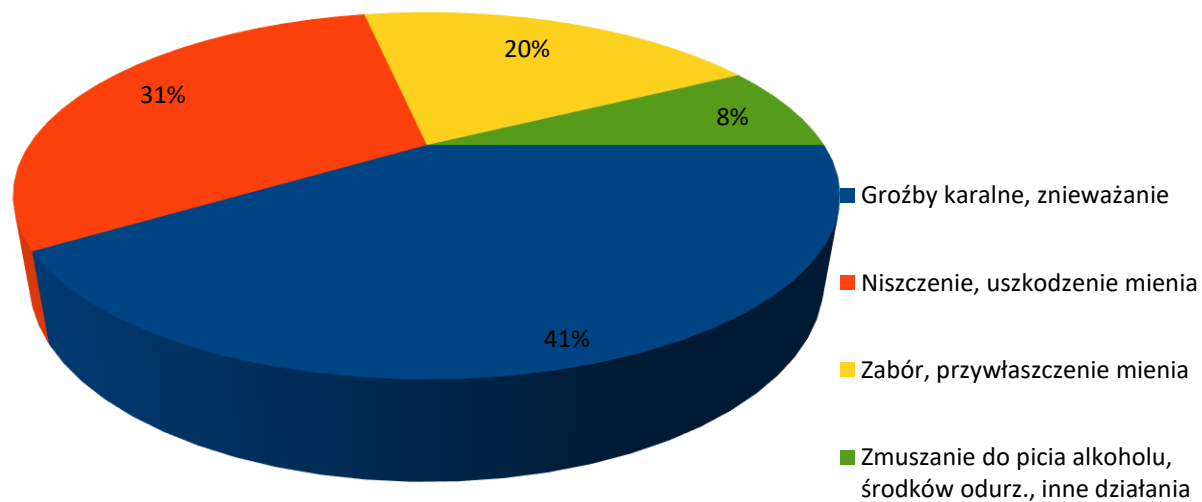
Najczęściej występujący rodzaj przemocy domowej na terenie Gminy Wydminy w 2022 roku:

Najczęściej osobą stosującą przemoc domową w Gminie Wydminy w 2022 roku jest:

Inny rodzaj zachowań przemocowych w 2022 roku:

Źródło: dane GOPS, opracowanie własne.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Wydminach oprócz tego, że ściśle współpracował z Zespołem Interdyscyplinarnym, pełnił ogromną rolę pomocową w środowisku lokalnym gdyż, trafiały tam rodziny, które zgłaszały bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, dzieci i młodzież oraz seniorzy, nie tylko doświadczające przemocy domowej ale także znajdujące się w innej trudnej sytuacji kryzysowej. Celem uruchomienia w/w działalności było poszerzenie oferty usług społecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ale również udzielenie wsparcia specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego, prawnego, socjalnego rodzinom wykluczonym społecznie, współuzależnionym od swoich oprawców. Założeniem projektu było udzielenie wsparcia dla 12 rodzin/40 osób (26K, 14M) zam. gminę Wydminy stosujących oraz doświadczających przemocy domowej.

Tabela nr 2. Liczba uczestników projektu Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Wydminach realizowany w 2022 roku.

Lp.	Specjalista świadczący poradnictwo tj:	Miejsce realizacji poradnictwa	Częstotliwość dyżurów (np. 1 raz w tygodniu)		Godziny (od - do) lub czas trwania jednego dyżuru		Liczba rodzin objętych pomocą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
			2022 r.	2022 r.	2022 r.	2022 r.		
1	Psycholog Dziecięcy od 01.10.2022 do 31.12.2022	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	1		Od 8.00 do 16.00		7	
2	Radca Prawny od 01.10.2022 do 31.12.2022	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	1		Od 09.00 do 13.00		4	
3	Dwóch Pracowników Socjalny	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	5		Od 7.00 do 15.00		11 rodzin uczestników projektu tj. 29 uczestników	
4	Specjalista Pracy z Rodziną od 01.10.2022	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	1		Od 7.00 do 15.00		8	

	do 31.12.2022						
5	Psycholog od 01.10.2022 do 31.12.2022	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	1		Od 7.00 do 15.00	7	
6	Terapeuta Uzależnień i Współuzależnia od 01.10.2022 do 31.12.2022	Punkt Konsultacyjny ds Przemocy w Rodzinie	1		Od 7.00 do 15.00	5	
7	Konsultant od 01.10.2022 do 31.12.2022	Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie	5		Od 7.00 do 15.00	11 rodzin uczestników projektu tj. 29 uczestników	

Źródło: dane GOPS, opracowanie własne.

Projekt w swoich założeniach miał zwiększyć dostępność do usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz objąć wsparciem psychoterapeutycznym osoby doświadczające przemocy domowej jak również osoby stosujące przemoc.

V. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> X kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy, X zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach społecznościowych - lokalnych:, strona internetowa, ulotki, X zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów tj. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Punktu Konsultacyjnego ds Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> X zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, X brak zainteresowania programami pomocowymi przez osoby stosujące przemoc domową, X niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych.

<p>w Wydminach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkół, Pedagogów, Policji, Sądu oraz Kurateli Sądowej, Ośrodka Zdrowia w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,</p> <p>X zapewnienie wsparcia specjalistów tj.: psycholog, terapeuta, radca prawny, psycholog dla dzieci, konsultant rodziny a także pomoc pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny,</p> <p>X doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc domową,</p> <p>X organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno - pomocowej</p>	
---	--

Szanse	Zagrożenia
<p>X zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,</p> <p>X bezpośredni przymusu osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno –edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznym,</p> <p>X wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy, uzależnienia i współuzależnienia,</p> <p>X zmiana postaw społecznych,</p> <p>X obalanie mitów i stereotypów o tematy przemocy,</p> <p>X zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej,</p>	<p>X poczucie bezkarności u osób stosujący przemoc,</p> <p>X zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów,</p> <p>X najczęściej kara w zawieszeniu,</p> <p>X brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy domowej,</p> <p>X niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,</p> <p>X zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom pomagającym,</p> <p>X zakończenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds Przemocy w Wydminach</p>

<p>X stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,</p> <p>X możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych.</p>	
--	--

VI. REKOMENDACJE DO DZIAŁAŃ

Diagnostując problematykę przemocy i specyfikę mieszkańców zamieszkujących tak rozległy teren Gminy Wydminy a także ograniczenia komunikacyjne związane tym samym z utrudnionym dostęp do specjalistycznych usług należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1. Zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą domową bezpiecznego schronienia,
2. Zapewnienie poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pomocy socjalnej,
3. Podejmowanie działań motywujących osoby stosujące przemoc jak i osoby doznające przemocy do współpracy ze specjalistami świadczącymi usługi w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przemocy oraz uczestniczenie w warsztatach edukacyjnych,
4. Prowadzenie kampanii społecznych, oraz tworzenie informatorów na temat możliwości uzyskania wsparcia,
5. Kontynuowanie współpracy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej z innymi instytucji działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy,
6. Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających o zagrożeniach płynących z przemocy, profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
7. Praca za pośrednictwem mediów społecznościowych w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy domowej,
8. Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Wydminy w celu diagnozowania tego zjawiska,
9. Podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wydminy na lata 2023-2026 finansowany będzie ze środków własnych Gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wydminach we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wobec osób, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty”, będą prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. Działania monitorujące, będą prowadzone przez grupę diagnostyczno- pomocową i będą polegały w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, wobec których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”. Monitoring umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.

Podstawowe cele ewaluacji Programu to:

- udoskonalanie podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, informacja o efektach wdrażania Programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jego realizacją,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie Programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.
- monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość odbywać się będzie według kryterium odpowiednio realizowanych działań w stosunku do potrzeb mieszkańców gminy, raz w roku do 30 marca.

Uzasadnienie

do Uchwały Rady Gminy Wydminy w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Wydminy na lata 2023 - 2026

Dnia 22.06.2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535). W związku z powyższym koniecznym stało się przyjęcie „nowego” uaktualnionego gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Wydminy na lata 2023 – 2026 celem realizacji ustawowych zadań.